

۲۰۱۵/۱۰/۲۲

پوهندوی آصف بهاند

تپې او څپې

د لنډيو د پيژندلو نوی آدرس

د اراکوزيا راديو تپې او څپې پروگرام

لنډی او د لنډيو د ثبتولو ستونزه

یولسمه برخه

زما د زره پر سر دي نوم دی

د اوبو غورپ کولی نه شم، وران به شینه

ای د نیمروز بندره وران شي

په تا چي تېرشي، د کلو مسافر شینه

د پښتو ادب د فولکلوريکو ادبياتو د پام وړ برخې (لنډی) پسې زما هڅې جاري دي، کله په چټکه توگه او کله هم په ځنډ. د همدې ځنډ او بېرې په لړ کې دا دی وروسته له یو څه اوږدې مودې نه مې د لنډيو د څیړني، د منابعو د پيژندني او را ټولوني په برخه کې بيا د لنډيو د مقالو څو برخو باندې کار بشپړ کړی دی چې هره برخه کې جلا منابع معرفي او نوي لنډی وړاندې کيږي.

د ميډيا په بيلا بيلو برخو کې د خپلې څیړني د دوام په لړ کې دا ځل د څیړني پل د يوې راديو سيمي کې ږدو، د اراکوزيا راديو FM د «تپې او څپې» خپرونه چې په اونی کې یو وار، د يوه ساعت له پاره خپريږي؛ خو له «تپې او څپې» نه وړاندې په خپله اراکوزيا راديو:

کله مې چې د دې راديو په باب د څیړني وړ پړانست، سمدلاسه مې د دې راديو په يو آدرس کې په ډيرې مهربانۍ سره دا مالومات مخکې کښودل شو:

«د اراکوزيا اف ام په اړه:

اراکوزيا راديو يوه څلوريشته ساعته راديو ده چې د ۲۰۱۰ کال اکتوبر مياشتې کې پرانيستل شوه، دغې څلوريشته ساعته راديو ۱/۵ ملیونه هغه افغانان چې ډيری يې پښتانه دي او د افغانستان په ختيځو او سويلي سيمو کې ژوند کوي تر پوښښ لاندې راوستي. اراکوزيا د اوسني افغانستان د سويلي او ختيځو برخو پخوانی نوم دی. نوموړی راديو اوس کولای شئ په ۹۰/۳ اف اېم خپو باندې واورئ. نوموړي راديو د لرو پرتو سيمو پښتنو ته داسې تازه مالومات چې د هغوی پر ژوند او دولت پوري تړاو لري خپروي.

د پاڼو شميره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليلو مخکې په څير و لولئ

اراکوزیا رادیو بېلابېل کورني او بهرني خبرونه خپروي چې پکې حکومت داري، کرنې، امنیت، اقتصاد او روغتیا سره سره د سیمه ایزو فرهنگو او دودونو لمانځلو ته هم ځانگړی پام کېږي. ددې رادیو ژوندی خپروني به اوریدونکو ته دا موقع برابره کړي ترڅو خپلې اندېښنې له ټولني، حکومت او سوداگرو سره شریکې کړي چې پکې والیان، د روغتیايي او کرنیزو چارو کارپوهان، پر سوداگري بوخت کسان، او مذهبي مشران شامل دي.

دا رادیو به له دې سربیره د ټولني غړو ته دا توان ورکړي ترڅو یو بل سره مالومات او نظریات شریک کړي.

د اراکوزیا اف ام خپروني اوس مهال د جلال آباد، کندهار، قلات، گردیز، خوست، اسداباد او لښکر گاه په گډون په پښتون میشتو سیمو کې اوریدل کېږي. تر څلورو راتلونکو میاشتو پورې به د دې رادیو خپروني د هېواد نورو سویلي او ختیځو سیمو ته هم پراختیا ومومي.»

<http://www.arakozia.fm/ps/component/content/article/22-welcometoarakozia>

د اوس له پاره زه د اراکوزیا رادیو د نورو خپرونو په باب څه نه وایم، دلته زما د بحث اصلي موضوع د یادې رادیو «ټیپي او څپي» خپرونه ده چې لنډې او د لنډیو په باب خبرې او بحثونه خپروي. د اراکوزیا رادیو په باب د مالوماتو له تر لاسه کولو وروسته می د «ټیپو او څپو» په باب لټه پیل کړه، د مسولینو پته می پیدا کړه، د ۲۰۱۵ کال د اکتوبر په ۱۷ مه نیټه دا ایمل ور ولیږه: «د اراکوزیا ټولو چلونکو ته سلامونه او درناوی! د «ټیپي او څپي» د چلونکو ښاغلي رضوان زرمتي او آغلی عادلې حصین د پام وړ!

زما تاوده سلامونه ومنئ، زما نوم آصف بهاند دی. زه پخوا په کابل پوهنتون کې استاد وم او وروسته له هغه چې په وطن کې د ټوپک شپیلې په غریدا شوه، د وطن پرینودلو ته اړ شوم او اوس د اروپا په دنمارک کې استوگن یم، خو خپل فرهنگي کار ته می دوام ورکړی دي. د فرهنگي کارونو یوه برخه می د لنډیو په باب څیړنه ده. د میدیا له برکته ستاسو د «ټیپو او څپو» له ښکلي پروگرام نه خبر شوم بیا می ستاسو د لنډیو او عکسونو پانې ته سر ور ښکاره کړ. که د «ټیپو او څپو» په باب او په ځانگړي پانه کې د عکسونو او لنډیو په باب مالومات راکړئ، د لنډیو په باب زما د څیړني په بشپړتیا کې به مو مرسته کړې وي. د «ټیپو او څپو» پروگرام په ورځ یا اونۍ کې څو ساعته یا څو ورځې خپریږي، له څه وخت نه یې خپروني پیل کړې دي؟ که مو مفصل مالومات راکړ ډیره مننه او که مو ونه شو کړای، د دې کړینو د لوستلو زحمت مو را وښئ»

دوی هم په ډیرې مهربانۍ سره زما د ایمل په ځواب کې د «ټیپو او څپو» په باب داسې ولیکل: «استاد محترم درناوی!

هیله ده چې روغ به یاست، دا چې ټیپي او څپي مو خوښه کړي درنه مننه کوم دا ستاسو پېرزوینه ده په مور. ټیپي او څپي کابو ۴ کاله کېږي چې په اراکوزیا رادیو کې روانه اونیزه خپرونه ده چې هره شنبې ماسپښین ۳ بجې پېلېږي او څلور یې ختم دی، زه رضوان او عادلې یې پرمخ وړو مور تر ډېره دې خپروني ته نوې ټیپي د اونۍ په لړ کې را غونډو تر څو له اورېدونکو سره نوې شریکې کړو او نوې واورو د خپروني بڼه همداسې ده چې که مور کومه پخوانۍ یا هم تکراري ټیپه واورېده نو اړیکه یې پرې کو د اورېدونکو ټیپي د اراکوزیا فیسبوک پانې څخه هم لولو چې هره شنبې ددې خپروني پوست په نوموړې پانه کې خپریږي www.facebook.com/Arakozia.fm همدارنگه په ژوندۍ بڼه تاسو کولی شئ دا خپرونه له دې تړون څخه واورئ www.arakozia.fm که مو زموږ په دې خپرونه ښه کېږي نو تر تاسو ځار مننه»

د اراکوزیا رادیو اف ام، «ټیپي او څپي» خپرونه او بیا دې خپروني ته په مخکتاب کې پانه پرانستل او د «هش تگ» په بڼه مطالب ایښودل چې تر ټولو پوري ورسیري، د لنډیو د پیژندلو او را ټولولو له پاره یو ښه آدرس او منبع کیدای شي.

راغلو «هش تگ» ته، اوس داسې زمانه او وخت راغلی چې هر څه د مندو، پرمختگ او بدلیدو په حالت کې دي، دا بدلون په تخنیکي برخه کې ډیر گړندی روان دی او په میدیا کې هم، د همدې ادلون بدلون په سلسله کې، د میدیا په

د پانې شمیره: له ۲ تر ۵

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

کورنی کې نوي لمسیان کړوسیان او نوي نسلونه را منځ شوي او رامنځ ته کيږي. د دې نوي نسل یو نوی شوخ او نه ایلیدونکی بچی «Hash Tag» نومیږي او په میدیا کې یې نښه دا ده: «#» د نوي میدیا د نوي نسل د پیژندلو په لټه کې مې د هس تگ په باب، د بي بي سي په پښتو ویبپاڼه کې یو وخت داسې مالومات تر سترگو شوی و:»

هس تگ (Hash Tag):

پر تویتډیر کله د ځینو الفاظو تر څنګ دا # نښه گورئ، دې ته هس ټیګ ویل کېږي. دا نښه چې هر څوک په خپل تویت کې له یوه لفظ یا د څو لفظونو له ګډولې سره ور اضافه کړي نو دا ټول تویتونه (پوسټونه) پر تویتډیر سره یو ځای کېږي.

ډیر کله که یو څوک غواړي پر تویتډیر د یو څه شي په اړه کمپاین یا مبارزه پیل کړي او یا هم په یوه موضوع د خلکو نظرونه را ټولول غواړي، نو دوی ورته ځانګړی هس ټیګ جوړوي. په دې ډول دغه کس کولای شي د ټولو هغو خلکو تویتونه سره راټول کړي چې د موضوع په اړه یې خپاره کړي او دا ځانګړی هس ټیګ یې په کې کارولی.»

http://www.bbc.co.uk/pashto/interactivity/2014/06/140609_hq_social_media.shtml

د «ټیو او څپو» چلونکو، لنډی، د لنډیو په باب مالومات، د لنډیو را ټولول او په غږیزه بڼه د لنډیو وړاندې کول په فیسبوک کې، د هس تگ په بڼه ایښی دی.

د دې پروګرام چلونکي لومړی د پروګرام نوم (ټیو او څپو) لیکي بیا یوه لنډی ردی او ورپسې دا لنډ متن په هره برخه یا هره لنډی پسې ور اضافه کوي:»

#ټیو_او_څپو

سپڼي سپورمې حال راته وایه

زما جانان مجلس له چاسره کوینه

که بڼکلي ټیو مو یادي وي، او غواړئ د ټیو او څپو په خپرونه کې شریکې کړئ، نو په کمپنټ کې یې پرېږدئ.

د اړیکې شمېره مو هم +903 903 798 ده.

ټیو او څپو: هره شنبه، ماسپڼين درې بجې

چلونکي: رضوان لرم ل او عادلہ حصین»

[https://www.facebook.com/hashtag/1031712913547671](https://www.facebook.com/hashtag/1031712913547671?source=feed_text&story_id=...) ټیو او څپو

د «ټیو او څپو» خپروني مسولینو د فیسبوک په چوکاټ کې د هس تگ په بڼه افغاني ټولني، پښتني ژوند او لنډیو پورې اړوند ځیني داسې عکسونه شریک کړي دي چې لنډی پرې د پاسه لیکل شوي ده چې عکس د لنډی محتوا څرګندوي. په دې بڼه د لنډی وړاندې کول او پیژندنه په لیدونکي او لوستونکي باندې ژور اغیز کوي او له ورايه له لنډی سره مینه پیدا کوي، لولي یې او زده کوي یې یا یې ځانته کاپي کوي. دا یې څو بیلګې دي:

ډیر ځلي داسې کيږي چې د صفحې د مسولینو په غوښتنه لوستونکي هم د خپل زړه براس باسي، نوي یا زړې لنډی په کامنتونو کې ور اضافه کوي. دا یې دوي نموني دي:

سلام مې قبول کړی دوکتورس ملیحه باریکزی یمه له کابل شارسخه هیله ده زما دا ټیو مو د پام وړ وگرځئ:

د پاڼو شمېره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولی

محصل شهيد شو فارغ نشو
موربي په چينغو چينغوتول كړل كتابونه
صبر كوه اختر به راشي
چاچي روژي دي صداقت نيولي دينه ...
او يا هم دا بيلگه:

توحيدالله يم له شينوارو څخه دا يو بيت درسره شريكوم. هيله لرم چي نشر شي
كه گناهكار يم ربه ستا يم
دبغمبر امت مي ولي خوروينه

كله كله داسي هم شوي دي چي ځيني لوستونكي د تر بحث لاندې فولكوريك شعر(لنډي) او عادي مقفي شعرونو تر
منځ يا په نه پوهيدنه او يا په تير وتني سره د يو نيم غزل ډوله شعرونو ځيني بيتونه د لنډي پر ځاي په كامنت كې وړ
ليكي. دا يې يوه بيلگه ده:

يوگل وي گلبوته كي نور اغزي پكي پريمانه
ژوندون كي يو جانان وي نور پردي پكي پريمانه

ديارسترگي جامونه سراهي يې دنگه غاره
سره خوله يې ميكده ده جام منگي پكي پريمانه

اوجار دميكده شه د دنيا شكلو بنگلو نه
دخمرو په جام مست روغ ليوني پكي پريمانه ...

https://www.facebook.com/hashtag/1031712913547671?source=feed_text&story_id=...

په دي كار سره بي شميري نوي او زري لنډي په دي پته را ټوليري او خوندي كيږي. زه دا كار د نويو او زرو لنډيو
د را ټولو او خوندي كولو له پاره ډيره ښه وسيله گنم، په دي شرط چي مسولين سترې نه شي او د خوندي كولو له
پاره يې منظم پروگرام ولري.

كله بيا د پروگرام چلونكي څو لنډي په ترنم سره په خواږه غږ كې په د يوه ټيټ او خواږه موزيك په ملتيا سره وايي
چي هر اوريدونكي اړوزي چي تر پايه غوږ ورته ونيسي.

د لنډيو د پيژندنې او وړاندې كولو له پاره زه دا طريقه او دا لاره ډيره غوره گنم او د راډيو(اراگوزيا اف ام) د دي
پروگرام د چلونكو دا كار ستايم او ډير ښه يې ارزوم. زه د اراگوزيا اف ام راډيو په نورو خپرونو نه غږيرم چي څه
ډول پيام ليردوي، خو د لنډيو له پاره دا يو ساعته پروگرام او په مخكتاب كې يې پاڼه د لنډيو د پيژندنې، ټولوني او
خوندي كولو له پاره ډيره ښه ارزوم.

دا هم له دي صفحي نه د څو نويو او په زړه پوري لنډيو انتخاب:

زما د زړه پر سر دي نوم دي
د اوبو غورپ كولي نه شم، وړان به شينه

څنگه خواږه، خواږه راگوري

لمن دي ونيسه چي زړه در واچومه

ما درته ويل پوره بي نه كړي
د ياراني خبري ډيري گراني دينه

زه په باران كي درته راغلم

د پاڼو شميره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دلپكني د ليكنيزي بني پازوالي د ليكوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكي په ځير و لولئ

ته می په شنه آسمان کی نه کوي پوښتنه

زه به نوکره ورله بوزم
په شینوگی دی تنور نه لمبه کوښه

د اوسنو پېغلو ولوره
زموږ د کلي ځوانان تا ورک کړي دینه

ای د نیمروز بندره وران شي
په تا چې تېرشي، د کلو مسافر شینه

د زړه طاقت می اندازه کړه
غمونه دومره را کوه، چې وری یې شمه

په نصیونو به روغېرم

زه د آشنا روغي راستی وهلي يم

مسافرو خورلیه یاره
بالبنت دی شته او که په لاس کوي خوبونه

اېرې به ټولي پر سر باد کړم
د مینې اور به دی په زړه کې وساتمه

ته په آباد محل کې اوسي
زه به کنډر زرگی په چا آبادومه

باران ورپېرې، کوڅه خټې
پل می معلوم دی، جینی مه خوره قسمونه

ترنیمو شپو پورې رانغلي
په مادي سپي لا مازدیگر تړلی وونه

د یولسمې برخې پای

د پانوی شمیره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په ځیر و لولئ